

vil man forbyde disse Institutter at give Sparerne Andel i Aarets Nettofortjeneste. Hvis den Maksimalrente, der skal sættes, sættes brøvt lavt, og paa den anden Side Sparekassebestyrelserne have deres Frihed til at anbringe Penge, der ere indlaante, paa bedst mulige Maade, saa vil en fornuftig Sparekassebestyrelse, uden at ødelægge Sikkerheden, kunne indarbejde en overmaade god Aarsfortjeneste, og naar den saa spørger: Hvad skulle vi gøre med denne Fortjeneste, skulle ikke Sparerne have den eller i alt Fald en Del af den —, maa der ifølge § 2 svares, at det kunne de ikke faa. Men hvad skal der da gøres med Fortjenesten? Den skal lægges til Reservefonden. Meget vel. Men naar nu Reservefonden er saa godt doteret, at den ikke behøver at være større, men er fuldstændig solid, saa at der ikke er Grund til at lægge mere til den, hvad skal man da gøre med Fortjenesten? Jo, saa skulle I give den til veldædige Øjemed med Indenrigsministerens Billigelse; saa skal Sparekassen være veldædig paa Sparernes Bekostning, og det, Sparekasserne have fortjent ved Sparernes Midler, skal gives til en eller anden Institution, Bregningestalten eller hvilken anden trængende Institution, det nu kan være. Paa den Maade skal der handles med Sparernes surt erhvervede sammenslede Penge. — Men maaske jeg tager fejl; maaske det slet ikke er det, der sigtes til. Nej, der skal slet ingen Fortjeneste komme, for Sparekasserne skulle udlåne deres Penge til en saa billig Rente til de betrængte Landmænd, at de intet Overskud faa. Det er det, man vil, man skal nok sørge for, at der ikke bliver saa meget Overskud, at der kan blive nogen særlig Fortjeneste til Sparerne.

Maa jeg dernæst med Hensyn til § 3, som indeholder Bestemmelser om Overtrædelser, gøre opmærksom paa, at naar en Sparekasse ikke vil holde Maksimalrenten, og selv om den er ærlig nok til at sige, at den vil lade sine Kontrabøger stemple og rette sig efter Forskrifterne, den vil kun ikke undergive sig Maksimalrenten — skal alligevel vedkommende Institution alvorligt afstraffes og afklapses, den skal, som jeg sagde før, miste hele sit Stempelprivilegium. Hvis f. Eks. Landmandsbanken her i Kjøbenhavn, som jo har en Sparekasseafdeling, vil tage højere Rente end den, Sparekasseraadet sætter, maa Landmandsbanken ikke udstede nogen Receptisse eller noget Indlaansbevis eller noget Bevis for haandfaet Pant, uden at

der sættes almindeligt Stempel derpaa. Saa siger man ganske vist, at det kun er en Begunstigelse, man tager fra dem, og det maa de finde sig i, men jeg vil sige, at det er en Tvang, der er meget værre, end om man ligefrem sendte Kongens Foged og lukkede Døren for dem.

Maa jeg saa gøre opmærksom paa, at der i § 3 oven i Købet sættes en Ekstrabøde paa 1,000 Kr. foruden Straffen for Overtrædelse af Stempeloven. Og naar man saa læser Paragraffen igennem for at se, hvad der er Forudsætningen for Straffen, staar der blot, at saafremt nogen Sparekasse eller Institut tilsiger eller yder højere Rente end Maksimal-Sparekasserenten, skal der bødes 1,000 Kr. Der staar ikke, „hvis I forbyrde eder mod Stempelovgivningen“. Jeg antager; det er Meningens, men det staar der ikke, og jeg siger derfor, at den Straffebestemmelse, der staar, er et rent Monstrum, for vil man have en Straffebestemmelse, skal man dog ogsaa sørge for, at Forudsætningen for, at Straffen kan indtræde, er udtrykt. Men det er jo slet ikke sket.

Med Hensyn til § 4 bemærker jeg, at det formodentlig er Meningens, at Maksimalrenten skal sættes ensartet over hele Landet, saaledes at alle Sparekasser eller Banker o. s. v., der beskæftige sig med Sparekasseforretninger — undtagen Tyendeparekasser og Skolesparekasser — skæres over en Kam, skulle paa denne Prokrusteseng. Naar man mener, at 4 pCt. er det rigtige, saa skal det være rigtigt for kjøbenhavnske Sparekasser, for jydskke Sparekasser saavel som for Øboernes Sparekasser. Men naar de Herrer ville læse den sidste Beretning for Sparekassevæsenet, den for 1898—99, ville de faa Øje paa det mærkelige Faktum, at medens Indlaansrenten for Østifterne det Aar gennemgaaende har været 3½ pCt. eller lavere, har den derimod for Jylland gennemgaaende været 4 pCt. Naar nu altsaa dette vise Raad skal sætte Renten, spørger det altsaa: Skulle vi sætte den efter den jydskke eller efter den sjællandske Rente? Saa ville naturligvis de Medlemmer af Raadet, der ere Jyder, holde paa Jydernes Interesser, og de Medlemmer, der ere Øboer, holde paa Øboernes Interesser, og paa samme Maade kommer der Modstrid mellem Købstadsparekasser og Landbosparekasser. Der var i Gaar en Del Tale om, at der kunde gaa Politik i dette Raad, naar det skulde sammensættes paa den Maade, Lovforslaget fastsætter, og det fandt man vilde være galt. Jeg vil dog